

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА**

**Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій факультету
міжнародних відносин**

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE**

***Institut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Wydziału Geografii i Geologii*
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WINCENTEGO POLA W
LUBLINIE**

**WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I EKOLOGII W SUCHIEJ
BEZKIDZKIEJ**

ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали
XVIII міжнародної наукової конференції

Львів
11-12 жовтня 2024 р.

Львів – 2024

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА ПРИРОДНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕГІОНАЛЬНОГО ВОДНОГО ШЛЯХУ № 11 НА Р. ДНІСТЕР

Костянтин Лабарткава, Валентина Лабарткава
*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Львів, Україна*

В умовах повномасштабного вторгнення, туристична сфера в Україні перелаштувалася на формат внутрішнього туризму та відбулось зміщення акценту з розваг на відновлення. За даними Державної агенції розвитку туризму України [2] для відпочинку зараз обирають більш безпечні західні регіони.

У Львівській області розвиваються різні види туризму, зокрема водний та екскурсійний туризм. Цьому сприяє вигідне географічне розташування з урахуванням потенціалу природно-рекреаційних ресурсів, культурної та історичної спадщини, наявністю самобутніх традицій, звичаїв є стратегічною перевагою для регіонального розвитку Львівщини [4].

Згідно з Програмою розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2021 – 2025 роки, історико-культурна спадщина, культурно-мистецькі традиції та природно-рекреаційні ресурси Львівської області сприяють підвищенню іміджу Львівщини в Україні та за кордоном, а також формують потужні туристичні магніти і туристично-рекреаційні пропозиції [4].

Львівщина – одна з найбагатших областей України за кількістю і значимістю архітектурних, культурних та сакральних пам'яток. У регіоні розташовано 8441 – історичних, 1235 – архітектурних, 611 – культурних пам'яток [4]. В межах Львівщини станом на 01.07.2024 функціонує 424 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 182,4 тис. га, що складає 8,3 % від площі території області [1].

Головними річками області є Дністер, Західний Буг, Стрий, Бистриця, Стир, Вишня, Рата, Солокія. Завдяки сприятливому природньому потенціалу сплави на можна здійснювати на різних плавзасобах. Популярними видами водного туризму є сплави та рафтинг, які проводять у період від квітня до жовтня. На сьогодні для сплавів та рафтингу в області найактивніше використовують три

річки: Дністер, Стрий, Опір, а суто для сплавів річки: Західний Буг, Рата, Свиня, Солокія [3].

Проаналізувавши існуючі водні маршрути у басейні річки Дністер, встановлено, що вони передбачають лише сплави та відпочинок на зупинках. На нашу думку, варто поєднувати сплав з відвідуванням наявних поблизу історико-культурних та природньо-рекреаційних туристичних об'єктів.

На основі існуючого водного регіонального туристичного шляху № 11 на р. Дністер, від села Розвадів до села Березина було запропоновано маршрут з відвідуванням історико-культурних та природньо-рекреаційних об'єктів. Протяжність водної частини маршруту складає 18 км, темп руху середній, з привалами на маршруті, тривалість екскурсій та сплаву становить орієнтовно 8 годин.

Маршрут розпочинається у найбільшому селі Розвадівської об'єднаної територіальної громади Розвадів з пішої екскурсії до церкви Воскресіння Христового (кам'яна церква 1860 року, в якій зберігається прапор УССів, який у 1918 році посвятив Андрей Шептицький) та пам'ятника Борцям за волю України (пам'ятка історії місцевого значення, відкритий у 1995 році і присвячений усім жителям с. Розвадів, які загинули виборюючи незалежність України). Наступним етапом є сплав по р. Дністер від старого моста до с. Верин, в якому буде піша екскурсія до церкви Архистратига Михаїла (кам'яна церква XIX ст., особливістю якої є настінні розписи, які виконані з дотриманням церковних канонів, де відтворено не лише епізоди з Біблії, але і важливі історичні події України, а в окремих образах євангелістів художник М. Гаврилів зобразив реальних людей сьогодення), дерев'яної дзвіниці (пам'ятка культури місцевого значення XVIII ст., що знаходиться поруч з церквою), ботанічної пам'ятки природи «Віковий Дуб» (вважається одним з найстаріших дубів України, висота якого 18 м, а обхват 8,50 м, вік близько 1000 років), печери «Прийма» (давньоруське городище, площа печери близько 25 метрів квадратних, вона поділена на три яруси) та ландшафтним заказником загальнодержавного значення «Стариці Дністра» (на території заказника де поширена одна з найбільших в Україні популяція рідкісного виду – ранньовесняного ефемероїда рябчика шахового (дикі тюльпани), трапляються лелека чорний, шуліка рудий (зникаючий вид яструбиних птахів, які мешкають у

західній частині Європи і в Північній Африці), скопа або кутору (велику водяну землерійку), які занесені до Червоної книги України та є місцем відпочинку перелітних птахів під час міграцій).

Після екскурсії с. Верин сплав продовжиться до с. Надітичі, найменшого села Розвадівської об'єднаної територіальної громади, де екскурсанти відвідають церкву Пресвятої Трійці (кам'яна церква збудована у 1911 – 1914 рр. за проектом Василя Нагірного) та ботанічний заказник загальнодержавного значення «Долина ірисів» (ділянка з унікальною популяцією півників сибірських, а також інших видів, занесених до Червоної книги України, у тому числі рябчик шаховий, пізньоцвіт осінній, осока Девелла). Від с. Надітичі сплав продовжиться до с. Березина та відвіданням церкви Покрови Пресвятої Богородиці (кам'яна церква збудована у 1938 році).

Попри наявні водні маршрути річками басейну Дністер, водний туризм, в т.ч. маршрут с. Розвадів – с. Березина, не є достатньо популярним видом активної рекреації.

Для подальшої популяризації водного туризму в регіоні необхідно:

- включати у водні маршрути історико-культурні та інші цікаві туристичні об'єкти, що розташовані неподалік річок;
- проводити кампанію з популяризації водного туризму серед населення, як вид активного відпочинку на протипагу малорухомого способу життя;
- включати сплави річками області у туристичні проекти для військових, що перебувають на ротації або проходять реабілітацію та їхніх сімей, як елемент психо-емоційного відновлення;
- налагодити співпрацю з туроператорами внутрішнього туризму.

Список використаних джерел:

1. Департамент екології та природних ресурсів / Території та об'єкти природно-заповідного фонду [Електронний ресурс] // Львівська обласна військова (державна) адміністрація. – Режим доступу: <https://loda.gov.ua/useful-info/34860?authorId=17111> (дата звернення: 08.09.2024).
2. Звіти та плани роботи ДАРТ [Електронний ресурс] // Державна агенція розвитку туризму. – Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/plans-and-report> (дата звернення: 10.09.2024).

3. *Лабарткава В.* Сучасний стан та перспективи розвитку активного туризму у Львівській області / Лабарткава Валентина, Худоба Володимир // Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України», присвяченої 70-річчю утворення Львівської академії НАУ. Збірник наукових праць / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. – С. 315-322.

4. Програма розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2021 – 2025 роки [Електронний ресурс] // Львівська обласна рада. – Режим доступу: <https://lvivoblrada.gov.ua/programi-2021-2025-rokiv> (дата звернення: 10.09.2024).

ДОСВІД МІСТОБУДІВНОЇ СТРАТЕГІЇ УГОРСЬКОГО ГАЙДУСОБОСЛО ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

*Галина Лабінська, **Любов Шевчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка

***Львівський університет бізнесу і права
Львів, Україна*

Гайдусобосло (*Hajduszoboszlo*) – широковідомий бальнеологічний курорт Угорщини з водолікувальним комплексом, SPA, купальнею під відкритим небом, аквапарком і Центром водних розваг. Розвиток міста як курорту розпочався у 1925 р., коли на околицях поселення випадково під час буріння свердловини виявили ресурс мінералізованої термальної води. Будівництво лікувальної частини з клінікою, інгаляторієм та двома критими лікувальними басейнами стартувало у 1935 р. Завдяки широкій реконструкції і розширенню площі SPA-центру у 1960 р. Гайдусобосло став найбільшим курортом країни. У 1996 р. було прийнято новий 8-річний план розвитку курорту, основними цілями якого стали: реконструкція водної бази – створення базової інфраструктури медичних послуг (придбання теплових свердловин, будівництво трубопроводів, нова водна інженерія, реконструкція свердловин), створення та постійне розширення кемпінгу (з 1995 р.), робота цілий рік з утепленим санітарним блоком (з 1999 р.). У 1996 р. було створено денний санаторій, який функціонує у форматі однозіркового готелю з